

Aan de colleges van burgemeester en wethouders van de 10 gemeenten van de Veiligheidsregio Zuid-Holland Zuid

Veiligheidsregio Zuid-Holland Zuid

Postbus 350
3300 AJ Dordrecht

Bezoekadres

Prof. Kohnstammlaan 10
3312 KL Dordrecht

T 088-6365000

E mail@vrzhz.nl

I www.zhzeilig.nl

Uw kenmerk

Ons kenmerk: 98335

Datum

19 februari 2025

Onderwerp

Bijlage(n):

- Regionaal Risicoprofiel
- Uitwerking bestuursopdracht

Behandeld door:

Daan Vermeulen

M 0651218076

E d.vermeulen@vrzhz.nl

Geacht college,

De gemeenten en de VRZHZ werken nauw samen aan een veilige omgeving voor de inwoners, bedrijven en bezoekers van onze regio. Een forse en uitdagende opgave in een regio met veel risico's onder andere vanwege de vele infrastructuur en rangeeremplacement Kijfhoek Tegelijk liggen de financiën onder een vergrootglas, zowel gezien de ontwikkelingen in het gemeentefonds al in de Brede Doeluitkering Rampenbestrijding. Het algemeen bestuur heeft de organisatie een bestuursopdracht gegeven om in het licht van de ontwikkelingen en de financiële positie te komen tot voorstellen voor toekomstgerichte invulling van taken door de VRZHZ. Doel hiervan is te komen tot een heldere koers voor de VRZHZ die kan worden vastgelegd in het nog op te stellen beleidsplan 2026-2029. Wij informeren u daarom graag zodat u deze ontwikkelingen kunt betrekken bij uw inbreng in zowel de reguliere zienswijzen op begrotingen, als in de zienswijzeprocedure die we in de tweede helft 2025 volgen over dit nieuwe beleidsplan. U kunt deze brief gebruiken om uw raden te informeren.

In deze brief gaan wij in achtereenvolgens in op:

1. Risicoprofiel Zuid-Holland Zuid
2. Hoogwater en overstromingen
3. Maatschappelijke opdracht in relatie tot weerbaarheid
4. Externe financiële ontwikkelingen
5. De bestuursopdracht van het AB aan de VRZHZ
6. De uitkomsten van bestuursrapportage-II 2024

1. Risicoprofiel Zuid-Holland Zuid

Op 5 december 2024 heeft het algemeen bestuur van de VRZHZ de herziening van het Regionaal Risicoprofiel (RRP) 2025-2028 vastgesteld. Daarbij zijn de zienswijzen betrokken die door gemeenten zijn ingediend.

Op [Risico's in Zuid-Holland Zuid | Veiligheidsregio Zuid-Holland Zuid](#) vindt u een overzicht van het RRP met een korte omschrijving van elk risico. Het RRP is ook als bijlage bij deze brief gevoegd met in bijlage 6 een overzicht van de zienswijzen.

We zien dat een groot deel van de risico's ook in vorige versies van ons RRP naar voren kwamen. In de herziening is met name aandacht gegeven aan ontwikkelingen als energietransitie, geopolitieke spanningen, de nieuwe klimaatscenario's van het KNMI en de toename van kwetsbare groepen in onze maatschappij. De risico's worden beoordeeld op waarschijnlijkheid en impact. Ten opzichte van het vorige RRP zijn in de herziening aan de risico's met de meeste impact en/of waarschijnlijkheid 2 risico's toegevoegd namelijk brand in gebouwen met een kwetsbare doelgroep en verstoring van de openbare orde.

In de vergadering van 5 december is ook het Zorgrisicoprofiel Zuid-Holland Zuid (ZRP) vastgesteld. Het ZRP is in nauwe samenwerking met zorgsectoren uitgewerkt en is bedoeld om de geneeskundige keten beter voor te bereiden op rampen en crises. Het ZRP is een aanvulling op het RRP en richt zich specifiek op de acute en publieke gezondheidszorg. Het ZRP is digitaal te bekijken op [Welkom - Zorgrisicoprofiel ZHZ](#).

2. Hoogwater en overstromingen

Hoogwater en overstroming is één van de grootste en complexe risico's in de VRZHZ. De regio Zuid-Holland Zuid heeft te maken met meerdere watersystemen en kent veel laaggelegen gebieden. De impact bij een eventuele dijkdoorbraak, overstroming of extreem weer is dan ook enorm. Daarbij hebben we te maken met veel betrokken partijen die ieder eigen verantwoordelijkheden en bevoegdheden hebben. Dit type scenario vraagt om intensieve samenwerking en afstemming met elkaar. In 2024 is hierin geïnvesteerd door planvorming te updaten en diverse oefenmomenten te organiseren. Centraal in deze oefeningen stond een dreigende en een werkelijke dijkdoorbraak in de dijkkring Alblasserwaard en Vijfheerenlanden. Als sluitstuk van deze oefeningen is op 5 december 2024 met het algemeen bestuur gesproken over bestuurlijke dilemma's die tijdens de oefeningen naar voren zijn gekomen. In deze sessie waren ook de dijkgraven en de Hoofdingenieur directeur Rijkwaterstaat aanwezig. De complexiteit van overstromingen is hierin bevestigd. Keuzes tot bijvoorbeeld wel of niet evacueren zijn ingrijpend en hebben een grote maatschappelijke en economische impact. In een dergelijk rampscenario is de omvang van de daadwerkelijke hulpverlening vanuit de overheid beperkt. Er komen ethische dilemma's aan de orde als afwegingen worden gemaakt in verdeling van schaarse hulpverleningscapaciteit. Vragen als "Geven we voorrang aan de niet-zelfredzamen?" en "Wat doen we met het vee?" zijn daar voorbeelden van.

Zelfredzaamheid en weerbaarheid van de samenleving zijn cruciaal, met een rol voor de overheid om risico's en handelingsperspectieven te duiden. Op basis van de ervaringen in 2024 gaan we in 2025 door met de

voorbereidingen op dit risico inclusief een interregionale oefening hoog water met de veiligheidsregio's Rotterdam-Rijnmond en Utrecht.

Datum
19 februari 2025

Ons kenmerk: 98335

Pagina 3 van 6

3. Maatschappelijke opdracht in relatie tot weerbaarheid

Op 6 december 2024 heeft het Kabinet de Tweede Kamer en de burgemeesters geïnformeerd over de aanpak om de weerbaarheid van de samenleving te verhogen. Het Kabinet schrijft: *"Onze veiligheid en vrijheid zijn in tijden niet zo kwetsbaar geweest. Als gevolg van de Russische oorlog in Oekraïne is het voor het eerst in lange tijd reëel dat Nederland betrokken raakt bij een grootschalig gewapend conflict. Deze verslechterde veiligheidssituatie maakt het noodzakelijk om de weerbaarheid van onze samenleving versneld te verhogen",* en *"Het verhogen van de weerbaarheid helpt bovendien ook om andere crises, zoals grootschalige overstromingen, een pandemie of langdurige uitval van vitale processen beter aan te kunnen".* Dit laatste herkennen we in het risicobeeld van onze veiligheidsregio.

De regie voor versterking van onze nationale veiligheid ligt bij de overheid. Maar voor een veilige en weerbare maatschappij is de inzet van iedereen nodig: regionale en lokale overheden, bedrijven, kennisinstellingen, maatschappelijke organisatie en burgers. In 2025 volgt een aanvullende Kamerbrief vanuit het Kabinet met daarin de eerste concrete beleidsinzet van het kabinet om de weerbaarheid te vergroten. Duidelijk is wel dat stevige inspanningen van gemeenten en veiligheidsregio's noodzakelijk zijn. Voor de veiligheidsregio's kan worden gedacht aan een coördinerende en ondersteunende rol richting de gemeenten. De voorzitter van de Raad van Directeuren en Commandanten Veiligheidsregio's (RCDV) wijst bijvoorbeeld op de rol die brandweerposten hierin kunnen vervullen. Deze posten zitten in de haarvaten van de samenleving en kunnen bijvoorbeeld voorzien in noodstroom (opladen telefoons) en dienen als uitdeelpaats van medicijnen. Vanuit deze posten is er een verbinding met landelijke meldkamers. Inmiddels is een platform gelanceerd om samen te werken aan een weerbaar en veerkrachtig Nederland: [WeerbaarNL | WeerbaarNL](#).

4. Externe financiële ontwikkelingen: BDuR en gemeentefonds

In de Miljoenennota van het Rijk is een bezuiniging van 10% op de Brede Doeluitkering Rampenbestrijding (BDuR) ingevoerd. Weliswaar is aangegeven dat dit een onbedoeld effect is, maar op dit moment wel de feitelijke situatie. Een korting van 10% op de BDuR betekent voor de VRZHZ een structurele reductie van € 850.000 op de begroting. Het Veiligheidsberaad heeft in een brief van 6 februari 2025 aan het ministerie van JenV aangegeven wat de impact van bezuinigingen BDuR op de veiligheidsregio's is. Die worden dan gedwongen te snijden in cruciale taken op het gebied van brandweezorg en crisisbeheersing, wat haaks staat op het belang dat het kabinet hecht aan veiligheid. Het VB refereert aan de maatschappelijke weerbaarheidsopgave en grote opgaven als de

deeltijdrichtlijn voor vrijwilligers, de energietransitie en klimaatontwikkeling. "Nu bezuinigen betekent het afbreken van structuren en capaciteiten die we morgen nodig hebben", zo stelt het Veiligheidsberaad in deze brief.

Datum
19 februari 2025

Ons kenmerk: 98335

Pagina 4 van 6

Op 14 november 2024 heeft de Staatssecretaris van Justitie en Veiligheid aan de Tweede Kamer aangegeven dat het kabinet inmiddels besloten heeft dat de BDuR blijft voortbestaan als specifieke uitkering en niet wordt overgeheveld naar het Gemeentefonds. In de meerjarenprognose vanuit het ministerie wordt vanaf 2026 wel rekening gehouden met de 10% korting. Een definitief oordeel over de korting wordt in de Voorjaarsnota 2025 verwacht.

Tijdens een themabijeenkomst op 17 oktober 2024 is het AB door een deskundige bijgesproken over de ontwikkelingen in het gemeentefonds. Deze deskundige heeft het beeld van een ravijnjaar 2026 in een perspectief geplaatst. Hoewel de inkomsten uit het gemeentefonds vrij besteedbaar zijn, is er geen sprake van een ravijn in het subcluster crisisbeheersing en brandweer. Daarnaast was de constatering dat het uitgavenbeeld in onze regio vlak is, waar bij andere regio's vooral als gevolg van energietransitie en klimaatveiligheid sterkere stijgingen worden geconstateerd.

Het ravijn speelt met name in het cluster individuele voorzieningen en jeugd. De diepte van dit ravijn hangt in sterke mate samen met het advies van een externe deskundigencommissie onder leiding van oud minister Van Ark. Deze commissie heeft 30 januari 2025 een zwaarwegend advies uitgebracht over de Hervormingsagenda Jeugd. Het advies geeft aan dat het belangrijk is dat de geplande extra bezuinigingen vanaf 2026 verdwijnen en herijking van het financieel kader hard nodig is. Er moet geld bij voor de gemeenten. Recente berichten uit Den Haag wijzen er echter op dat coalitiepartijen voorlopig niet van plan zijn gemeenten uit het financieel ravijn te helpen.

5. Bestuursopdracht – de langere termijn

Op 7 december 2023 heeft het algemeen bestuur de organisatie een bestuurlijke opdracht gegeven over de toekomstbestendigheid van de brandweertzorg. Aanleiding hiervoor was de vaststelling van het ontwerp dekkingsplan brandweer en de strategische huisvestingsvisie in het AB van 12 oktober 2023. Het aantal brandweerposten en de daaraan gerelateerde dekking heeft invloed op de onderhoudskosten en investeringskosten van de huisvesting. De vraag is hoe de repressieve brandweertzorg toekomstbestendig kan worden ingericht en wat daarvan de invloed op de huisvesting is. De bestuursopdracht is gezien de toen bekende ontwikkelingen gemeentefonds verbreed naar een verkenning van de financiële positie, in het licht van de huidige en de toekomstige opgaves voor de VRZHZ.

Datum
19 februari 2025

Ons kenmerk: 98335

Pagina 5 van 6

Op 17 oktober 2024 is in een themabijeenkomst van het algemeen bestuur over de bestuursopdracht gesproken. De inhoud stond centraal, gericht op de vraag: "Wat voor veiligheidsregio willen we zijn?". Tegelijk is de werkelijkheid dat de VRZHZ niet in een ruime financiële jas zit zodat het belangrijk is beeld te hebben aan welke knoppen gedraaid kan worden zonder de wettelijke verantwoordelijkheden te negeren.

Geconstateerd is dat met de lijn van een compacte en veerkrachtige regio die in 2019 is vastgelegd, een nog steeds actuele koers wordt gevolgd. Aan de hand van een aantal casussen is de lijn versterkt en aangescherpt. Naast de inzet op toekomstbestendige brandweezorg wordt ingezet op het versterken van interregionale samenwerking in crisisbeheersing en een sterkere focus op de risico's in het risicoprofiel van de VRZHZ. De acties voor de langere termijn krijgen een plaats in het nieuw op te stellen beleidsplan 2026-2029. De korte termijn acties worden meegenomen in de bespreking van het jaarresultaat 2024 en de ontwerpbegroting 2026. Op deze documenten wordt een zienswijze van uw gemeenteraad gevraagd.

In de bijlage leest u mee over de achtergronden en de aanpak van deze themasessie, en in hoofdstuk 8 een weergave op hoofdlijnen van de uitkomsten.

6. Burap-II 2024 – de korte termijn

Eventuele financiële effecten vanuit de bestuursopdracht spelen pas op langere termijn. Tegelijk is er de bewustwording dat de financiële vraagstukken voor gemeenten op kortere termijn liggen, met een verwacht zwaartepunt in 2026. Het sturen op de kortere termijn verloopt via onze begroting en de bestuursrapportages.

In het AB van 5 december is Burap-II besproken. Hierin geven we de voortgang weer over de uitvoering van de begroting 2024 over de eerste 8 maanden van 2024. Op basis hiervan is er een prognose van een verwacht positief jaarresultaat van € 3 mln, wat hoofdzakelijk incidenteel van aard is. Dit zit met vooral in rente inkomsten op de schatkistbankrekening, de loonkosten en de verkoop van oud brandweermateriaal.

Op inhoud zien we veel zaken volgens planning verlopen, maar een aantal belangrijke issues niet. Op landelijke en regionaal overstijgende zaken zien we de druk toenemen. Het zijn zaken die om een meer gezamenlijke of collectieve aanpak vragen, waarbij onze invloed en keuzevrijheid beperkt is. Bijvoorbeeld het thema weerbaarheid en de zogenaamde Grote Werken binnen de Raad van Commandanten en Directeuren Veiligheidsregio's (RCDV). Dan gaat het over crisisbeheersing, informatievoorziening waaronder de meldkamers, onderwijs en de organisatie van toekomstbestendige brandweezorg en werkgeverschap. Denk aan

vraagstukken als beroepsziekten als PTSS, de invloed van PFAS en de belastbaarheid van vrijwilligers.

Een ander groot vraagstuk betreft energietransitie. Van het intensiveren van het vervoer van ammoniak als waterstofdrager wordt een grote impact op onze regio verwacht. Er is een landelijke visie en aanpak nodig om te zorgen dat de lasten en kosten niet alleen bij de regio's komen die het meest merken van de waterstofontwikkelingen. Als regio moeten we hier stevig op inzetten in samenwerking met andere partijen zoals de Veiligheidsregio Rotterdam-Rijnmond.

Bij de behandeling van de jaarstukken 2024 in het voorjaar van 2025 hebben we beeld van het werkelijke resultaat. Er komt dan een voorstel voor de bestemming van het jaarresultaat waarover de gemeenteraden een zienswijze kenbaar kunnen maken. Het uitgangspunt is en blijft dat het jaarresultaat minus bestemmingen terugvloeit naar de gemeenten. Bij het bepalen van eventuele bestemmingen zullen we de ontwikkelingen als genoemd in deze brief betrekken.

Tenslotte

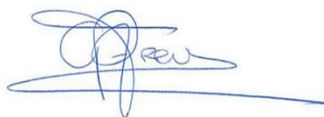
Er spelen veel ontwikkelingen op het gebied van veiligheid, de rol die gemeenten en veiligheidsregio's daarin hebben en de wijze hoe die taken gefinancierd worden. Onze regio kenmerkt zich al heel lang door een grote mate van (bestuurlijke) samenwerking en transparantie. Laten we die lijn met elkaar bestendigen en vasthouden. Van ons kunt u verwachten dat we u via de reguliere stukken als jaarrekening en begroting blijven informeren en betrekken. Waar nodig aangevuld met brieven en informatieavonden. Ook komen wij graag langs in uw gemeente als een toelichting gewenst is.

Het Kabinet sluit de brief over weerbaarheid aan de Tweede Kamer af met "Een veilig Nederland maken we samen". Wij sluiten graag af met de zin die binnen onze invloed ligt: "Een veilig Zuid-Holland Zuid maken we samen".

Het algemeen bestuur van de Veiligheidsregio Zuid-Holland Zuid,

De voorzitter,

De secretaris,

C.P. Frentz

P.A.C.M. van der Velden

Datum

19 februari 2025

Ons kenmerk: 98335

Pagina 6 van 6

